

Algemene beschouwingen bij de begroting voor 2020 van de fractie van D66

Bronckhorst klaarmaken voor de toekomst. Dat is onze gemeenschappelijke opdracht. De coalitie zet daarvoor in op vier transities: in de zorg, in klimaat, in kwaliteit leefomgeving en in bestuur. Herkenbare thema's. Thema's die raken aan de grootste uitdagingen waar wij voor staan:

- 1) de klimaatverandering, en
- 2) de ontgroening en vergrijzing.

D66 vindt dat we die uitdagingen alleen met onze inwoners tot een goed einde kunnen brengen, en daarom staat dat aspect centraal in onze algemene beschouwing.

In onze bijdrage in Contact heeft D66 daar ook bij stil gestaan. Wij hebben met name onze zorg uitgesproken over het inzetten van onze algemene reserve.

In deze begroting wordt de algemene reserve voor jaarschijf 2020 oneigenlijk gebruikt: voor het sluitend maken van de exploitatie. D66 wil de algemene reserve gericht inzetten: uitsluitend in investeringen *voor de toekomst*.

D66 heeft ook 'zorgen om de zorg'. De financiële realiteit qua zorguitgaven is inmiddels zorgwekkender dan in deze programmabegroting is aangegeven. Daarbij dreigt de toegang tot paramedische hulp te worden beperkt, waardoor de druk op informele zorg tot onacceptabele hoogte zal toenemen. Maar goed: het ombuigingsplan moet nog volgen. Wij kijken er gespannen naar uit.

Over de aanpak rond klimaatverandering en de energietransitie hebben we vorige week mogen debatteren. Wat D66 betreft deed het College een goede voorzet, maar faalde deze raad hopeloos in de afronding. We zullen maar zeggen: verblind door tegenwind.

Goed, in de programmabegroting zijn de vier genoemde transities op verschillende manieren verdeeld over programma's en deelprogramma's.

Wat D66 betreft zou de herkenbaarheid van deze transities, of beter: onze kernopdrachten, beter moeten. Die herkenbaarheid moet beter voor ons, maar vooral voor onze inwoners. Daarom wil D66 onze inwoners niet per onderwerp trachten te bereiken, maar integraal, *in hun eigen buurt, vanuit hun leefwereld*.

Het college levert een forse inspanning op de transitie in bestuur. Tegelijkertijd ervaren onze inwoners dat niet zo: het resultaat blijft duidelijk achter.

Zo ondertussen is het wel veilig om te constateren dat dat niet ligt aan de partijen die op een bepaald moment het bestuur vormen.

- Laten we daarom ophouden om over onze gemeente te roeptoeteren dat we verkeerd communiceren.
- Als er weerstand is rond beleidsvoornemens, laten we dan stoppen met zeggen dat dat aan de communicatie ligt.
- Het frame van slecht communicerende gemeente roepen wij *zelf* over ons af.
- Wij voeden daarmee *zelf* het wantrouwen richting ons als overheid, en dus
- vergroten *wij* op die manier de afstand tussen ons en onze inwoners.

Als gemeente doen we namelijk heel veel dingen goed: zo mogen we trots zijn op onze sociale teams en op onze gebiedsambtenaren.

Tegelijkertijd, hoe nuttig onze gebiedsambtenaren, inloopavonden en burgerpanels ook zijn: daarmee zijn we er niet. Er is iets anders nodig.

Laten we daarom samen werken aan een andere aanpak. Via de twee moties die D66 bij de begroting indient leveren wij hieraan een concrete bijdrage.

Zoals gezegd: D66 denkt de verbinding met onze inwoners vooral te kunnen maken via hun directe leefomgeving. Daarom steunen wij de aanpak rond Vitale Kernen, en hebben we bij de Routekaart Bronckhorst Energieneutraal een motie ingediend rond wijkprocessen.

En met die motie over wijkprocessen raakten we ook een concreet voorbeeld in deze programmabegroting: de Bloemenbuurt in Zelhem.

Uiteraard is ProWonen een belangrijke initiatiefnemer, en is het goed dat de combinatie met infrastructuur zoals wegen en riool gemaakt wordt.

En prima, dat andere buurtbewoners de kans krijgen mee te doen. *Echter*, met een uitnodiging aan omwonenden om mee te doen, zijn we er niet. We mogen niet tevreden zijn als 10% of 20% van de overige buurtbewoners meedoet. Dit project biedt de kans om met de hele buurt een plan te maken, om breed naar leefbaarheid te kijken.

College: begin dus met de belevingswereld van de buurtbewoners. Wat is voor hen belangrijk in hun eigen buurt? En welke rol kan de gemeente daarin vervullen? Heb het lef een andere insteek te kiezen - dus niet alleen duurzaamheid - en leer daarvan voor andere wijken.

Dan: de omgevingswet. Hiervoor zijn ruime middelen opgenomen in de begroting. Vier jaar lang vijf ton en daarna 340.000 euro structureel. De eenmalige middelen begrijpen wij.

Wij begrijpen echter nog steeds niet hoe het kan dat deze wet, die integraliteit beoogt en tot vereenvoudiging van regelgeving moet leiden, tot structureel *hogere* in plaats van *lagere* lasten leidt.

Om, vanuit de omgevingswet, de verbinding tot stand te brengen met onze inwoners stelt D66 een *G1000* voor. Met als centrale vraag: "wat voor gemeente willen we zijn".

Het is nodig om een bredere en meer diverse groep aan te spreken dan ons lukt via ons burgerpanel en inloopavonden. Een *G1000* is daar een uitstekend middel voor.

Aan een *G1000* is tegenwoordig een uitwerking gekoppeld, ondersteund en begeleid vanuit de gemeente. Deze uitwerking zou heel goed per deelgebied van onze gemeente kunnen: dus aansluitend op de leefomgeving van onze inwoners. *Vandaar de motie G1000*.

Een andere manier om onze inwoners meer eigenaarschap en zeggenschap over hun eigen omgeving te geven, is een burgerbegroting. Dit instrument wordt wereldwijd op heel diverse manieren toegepast. Soms gaat het om een hele stad en over alle beleidsterreinen, soms gaat het over een wijk en betreft het maar een paar beleidsonderdelen, soms is het op basis van "iedereen is uitgenodigd" en soms op basis van loting.

D66 stelt voor dat Bronckhorst hier ervaring mee op gaat doen. Bijvoorbeeld:

- voor een kleinere kern inclusief buitengebied, en
- voor *één* van onze grotere kernen waar het proces Vitale Kernen al loopt.

Onderzoek dan welke beleidsterreinen en geldstromen voor dat gebied relevant zijn. Per proefgebied kan dat verschillend zijn. Breng dat in kaart, en maak inzichtelijk wat er vanuit bestaand beleid gebeurt.

En ga dan in gesprek. Met de vraag: 'als het uw portemonnee zou zijn, hoe zou **U** het geld dan verdelen?

En kijk dan ook vooral op welke manier inwoners daar over mee kunnen besluiten.

Dat onderzoeken, dat gesprek aangaan, die zeggenschap organiseren in de eigen omgeving van onze inwoners, dat is wat D66 voorstelt in de motie *Burgerbegroting*.

Laten we met onze inwoners Bronckhorst klaarmaken voor de toekomst.

D66: voor de toekomst.